

24.7.2019

ILMOITUS JÄSENILLE

Asia: Vetoamus nro 1099/2018, Józef Drzazgowski, Puolan kansalainen, ja 531 allekirjoittanutta, hiiliavolouhoksen aiheuttamasta ympäristökatastrofista itäisessä Wielkopolskassa

1. Yhteenveto vetoamuksesta

Vetoamuksen esittäjä edustaa Wielkopolskan ja Kujawyn rajan kuntien asukkaita, jotka ovat varoitaneet alueen ruskohiilikaivosten aiheuttamasta ympäristöuhasta yli kymmenen vuoden ajan. Komissiolle valitettiin vuonna 2008 epäasianmukaisesti toteutetusta ympäristövaikutusten arvioinnista. Puolan hallitus ei ole reagoinut kehotuksiin noudattaa ympäristölainsäädäntöä esimerkiksi Goplo-järven tapauksessa, yksi kaivoksista toimii ilman voimassaolevaa vesilupaa ja toiminnassa olevilla kaivoksilla on yhä kielteisempi vaikutus ympäristöön. Hydrologiset olosuhteet, vesivarat ja veden laatu heikkenevät, ja monet Natura 2000 -ohjelmassa suojellut alueet sekä lintu- ja luontotyypidirektiivillä suojellut arvokkaat lajit ja luontotyypit ovat uhattuina. Kuivuus ja raskasmetallipitoisuus eivät ole ainoita ruskohiilen laajamittaisen louhinnan seurauksia. Lisäksi yhteisön vastustuksesta huolimatta ruskohiilen louhiminen on edelleen Puolan hallituksen painopisteala, vaikka se aiheuttaa kansalaisille ja ympäristölle vahinkoa ja menetyksiä, ja sekä keskushallinnon että paikallishallinnon aluesuunnitteluohjelmissa heikennetään paikallisyhteisöjen asemaa ja kykyä osallistua alueen aluesuunnittelua ja kaivostoimintaa koskevaan päätöksentekoon.

2. Käsiteltäväksi ottaminen

Vetoamus otettiin käsiteltäväksi 26. helmikuuta 2019. Komissiota pyydettiin toimittamaan tietoja työjärjestyksen 227 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

3. Komission vastaus, saatu 24. heinäkuuta 2019

Komission huomiot

Komissio vastaanotti 20. lokakuuta 2008 valituksen, joka koski Tomisławicen ruskohiiliavolouhoksen aiheuttamaa mahdollista merkittävää negatiivista vaikutusta kahteen luontotyyppi-¹ ja lintudirektiivissä² suojeltuun alueeseen.

Perusteltuun lausuntoon antamassaan vastauksessa Puola käsitteli numeerisen ja hydrogeologisen mallin tuloksia.

Puolan viranomaisten mukaan Tomisławicen kaivoksen toiminnan myötä syntyneellä laajalla vajoamiskartiolla ei ole minkäänlaista vaikutusta suojeltujen luontotyyppien ja lajien elinympäristön suojelun tasoon Natura 2000 -alueilla. Jezioro Gopło sijaitsee läpäisemättömässä ja osittain läpäisevässä altaassa, joka käytännöllisesti katsoen eristää sen pohjavesikerrostmista, jotka altistuvat kaivostoiminnasta lähtöisin oleville poistovesille. Luontotyyppien, kasvilajien ja pesivien lintujen seurannan tulokset eivät tuoneet esiin merkittäviä muutoksia Gopłon järviolueen vesiyhteyksissä tai osoittaneet luontotyyppien tai lajien elinympäristön heikkenemisen.

Puolan viranomaisten toimittamat tiedot ja selvitykset ovat tyydyttäviä. Tällä perusteella ja ottaen huomioon muut komission käytettävissä olevat tiedot ja tosiseikat komissiolla ei tällä hetkellä ole perusteita puuttua asiaan, eikä rikkomusmenettelyä ole tarpeen jatkaa.

Syynä on ensinnäkin se, ettei ole riittävästi näyttöä, jonka perusteella voitaisiin päätellä, että Puola on rikkonut luontotyyppidirektiivin mukaisia velvoitteitaan, erityisesti siltä osin, kun kyse on Tomisławicen kaivoksen vaikutuksesta Natura 2000 -alueiden koskemattomuuteen.

Lisäksi on korostettava, että vastuu EU:n lainsäädännön asianmukaisesta soveltamisesta on ensisijaisesti jäsenvaltioilla. Komissio haluaa myös viitata nykyiseen sitoumukseensa, joka koskee strategista lähestymistapaa EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoon ja joka heijastuu tiedonannossa ”EU:n lainsäädäntö: parempiin tuloksiin soveltamista parantamalla”³ ja ohjaa komissiota päättämään tapauksista, joissa se aloittaa menettelyt perussopimuksissa sille vahvistetun harkintavallan puitteissa. Tämän lähestymistavan mukaisesti komissio hyväksyy periaatteessa, että yksittäisissä tapauksissa, joissa ei ole riittävästi viitteitä laajalle levinneestä käytännöstä, kansallisen lainsäädännön yhteensopimattomuudesta EU:n lainsäädännön kanssa tai EU:n lainsäädännön järjestelmällisestä rikkomisesta, kansallisen tason viranomaiset ovat soveliaampia arvioimaan tapausta ja ehdottamaan ratkaisuja, jos ne pitävät tätä perusteltuna. Autonominen valituselin kieltäytyi tammikuussa 2019 peruuttamasta hanketta koskevaa kiistanalaista ympäristöpäätöstä. Osapuolilla oli oikeus pyytää asian uudelleenkäsitteilyä. Komissiolla ei ole tietoa siitä, käyttivätkö he oikeuttaan.

¹ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21. toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta, *EYVL L 206*, 22.7.1992, s. 7–50.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30. marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta, *EUVL L 20*, 26.1.2010, s. 7–25.

³ C(2016) 8600.

Päätelmä

Koska huomattava ongelma, jonka perusteella rikkomusmenettely pantiin vireille, on nyt ratkaistu, komissio lopetti rikkomusmenettelyn 11. huhtikuuta 2019. Vetoimuksen esittäjä, joka on myös valituksen tekijä, on saanut tietoa rikkomusmenettelystä, ja häntä kehoitettiin hakemaan oikeudellista tai hallinnollista uudelleentarkastelua kansallisella tasolla.